

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету фінансів та обліку

Андрій КІЗИМА

«30» серпня 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

«30» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
з дисципліни
«СИСТЕМА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ»

ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 23 «Соціальна робота»
спеціальність – 232 «Соціальне забезпечення»
освітньо-професійна програма – «Соціальне забезпечення»

Кафедра фінансових технологій та банківського бізнесу

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (семинар.) (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	СРС (год.)	Разом (год.)	Екзамен (семестр)
Денна	2	4	30	30	4	8	78	150	4

30.08.2024
[Handwritten signature]

Тернопіль – 2024

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 23 «Соціальна робота» спеціальності 232 «Соціальне забезпечення», затвердженої Вченою Радою Західноукраїнського національного університету, протокол № 10 від 23.06.2023 р.

Робочу програму склав д-р. екон. наук, професор кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу Микола СТЕЦЬКО та д-р. екон. наук, професор кафедри обліку і оподаткування Валентина ПАНАСЮК.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу, протокол № 1 від 27.08.2024 р.

Завідувач кафедри фінансових технологій
та банківського бізнесу,
д-р екон. наук, професор

Ольга КНЕЙСЛЕР

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 232 «Соціальне забезпечення», протокол № 1 від 30.08.2024 р.

Голова групи забезпечення спеціальності,
канд. екон. наук, доцент

Галина КУЛИНА

Гарант ОПП
д-р. екон. наук, професор

Микола СТЕЦЬКО

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СИСТЕМА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ»**

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ «СИСТЕМА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ»

Дисципліна – «Система соціального захисту населення»	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS: денна – 5	Галузь знань – 23 «Соціальна робота»	Статус дисципліни – обов’язкова Мова навчання – українська
Кількість залікових модулів – 5	Спеціальність – 232 «Соціальне забезпечення» Освітньо-професійна програма – «Соціальне забезпечення»	Рік підготовки – 2 Семестр – 4
Кількість змістових модулів – 2		Лекції: 30 год. Практичні заняття: 30 год.
Загальна кількість годин – 150	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Індивідуальна робота – 4 год. Тренінг – 8 год. Самостійна робота денна – 78 год.
Тижневих годин: денна – 10 год., з них аудиторних – 4 год.		Вид підсумкового контролю – іспит

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «СИСТЕМА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Дисципліна «Система соціального захисту населення» спрямована на формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо основних аспектів соціального захисту населення в сучасному суспільстві. Це включає вивчення законодавства, програм, інституційних механізмів та інших аспектів, що стосуються забезпечення соціальної допомоги, пенсійних систем, страхування та інших форм соціального захисту. Метою є формування у студентів розуміння важливості соціального захисту, його функцій у суспільстві та навичок аналізу та вирішення проблем, що виникають у цій сфері.

Головним завданням курсу є оволодіння теоретико-прикладними основами планування та звітності у сфері соціального забезпечення, набуття вмінь критично аналізувати ефективність їх організації з використанням сучасних методик і технологій та виокремлювати невирішені проблеми з подальшим обґрунтуванням напрямів їх розв'язання, набуття навичок щодо планування соціального захисту населення у контексті соціальної підтримки материнства і дитинства та державної соціальної допомоги окремим соціально незахищеним верствам населення; визначення середньомісячного сукупного доходу та розміру субсидій на відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг; розробки рекомендацій з питань імплементації кращих світових практик соціального планування в Україні; підготовки достовірної звітності в сфері соціального забезпечення.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни «Система соціального захисту населення» студентами є:

- знайомлення з основними принципами соціального захисту – студенти вивчають теоретичні основи соціального захисту, його основні поняття, принципи та завдання;
- вивчення соціальних програм та послуг – аналіз соціальних програм, які надаються державою, громадськими організаціями чи приватним сектором, для забезпечення максимального покращення рівня життя населення;
- аналіз систем соціального захисту в різних країнах з метою визначення ефективних практик та найкращих підходів;
- розгляд проблем і викликів в сфері соціального захисту і, зокрема, дослідження актуальних проблем, які виникають у сучасному суспільстві, та розробка стратегії їх вирішення через соціальний захист;
- формування навичок роботи з соціальними програмами та розвиток навичок роботи з інструментами соціального захисту, аналізу соціальних ситуацій та розроблення імплементаційних стратегій.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни

СК08. Здатність використовувати методики інспекційних перевірок в системі соціального захисту населення.

СК09. Здатність до планування та реалізації заходів з проведення моніторингу і інспектування.

СК10. Здатність до планування та реалізації заходів з надання адресної соціальної допомоги.

2.4. Зв'язок з іншими освітніми компонентами.

Дисципліни, вивчення яких передувало вивченню дисципліни: «Соціальна юриспруденція» та «Соціальна юриспруденція».

2.5. Результати навчання

ПРН06. Застосовувати базові знання про основи економічної допомоги об'єктам соціального захисту.

ПРН11. Визначати соціальні проблеми та потреби і причини їх виникнення, тенденції розвитку, наслідки, соціальний стан певних категорій населення.

ПРН17. Пояснювати актуальні процеси у соціальній сфері та соціальному забезпеченні.

3. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «СИСТЕМА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ»

Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ТА ОСОБЛИВОСТІ СИСТЕМА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ

Тема 1. Суть, основні напрями та функції соціального захисту населення

Сутність поняття «соціальний захист». Основні напрями та функції соціального захисту населення. Складові системи соціального захисту населення. Структура державної системи соціального захисту населення в Україні. Структура системи соціального захисту населення в Україні з урахуванням інтересів держави та бізнесу. Види державної соціальної допомоги в Україні. Еволюція поглядів на роль соціального захисту населення.

Тема 2. Соціальний захист як система управління соціальними ризиками

Співвідношення понять «соціальний захист» і «соціальне забезпечення. Забезпечення та реалізація права на соціальний захист в Україні. Пріоритети державної політики соціального захисту. Нормативно-правове забезпечення системи соціального захисту та його проблеми. Маніпуляції з розміром прожиткового. Фінансово-управлінські аспекти здійснення соціального захисту. Напрями та засоби оптимізації системи соціального захисту в Україні.

Тема 3. Діяльність соціального працівника в системі соціального захисту населення

Професійні вимоги щодо соціальних працівників. Завдання сучасного соціального працівника. Зовнішні і внутрішні характеристики фахівця соціальної сфери. Головний внутрішній стимул праці в соціальній сфері. Обов'язки працівника системи соціального захисту. Роль та функції фахівця із соціальної роботи.

Змістовий модуль 2. МЕХАНІЗМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ

Тема 4. Система соціального захисту дітей-сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків

Соціальний захист дитинства в Україні. Особливості соціального захисту дітей та підлітків. Політика держави в питаннях соціального захисту інтересів дітей-сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків. Державні служби у справах дітей як виконавчий орган у системі соціального захисту дітей-сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків. Позбавлення та поновлення батьківських прав згідно законодавства України. Еволюція розвитку соціального піклування щодо дитини та їхніх прав.

Тема 5. Соціальний захист законних інтересів громадян, неповнолітніх та житлових прав населення

Суть понять «охорона праці» й «умови праці». Особливості охорона праці населення в Україні. Міжнародні акти ООН із питань захисту прав дитини в сім'ї. Соціальний захист житлових прав дітей-сиріт, дітей, які позбавлені батьківського піклування. Соціальний захист житлових прав дітей, котрі мають батьків, проте потребують захисту держави. Соціально-правовий захист дітей через виплату аліментів та тимчасові виплати неповнолітнім.

Тема 6. Соціальний захист та державна допомога окремим категоріям населення

Соціальний захист людей літнього і старого віку як комплекс економічних, соціальних і правових гарантій для даної категорії громадян. Основні принципи діяльності в сфері соціального обслуговування людей похилого віку. Сутність та види соціальної допомоги людям похилого віку. Основи для пенсійного забезпечення громадян. Особливості допомога особам з інвалідністю. Нормативно-правова допомога особам з інвалідністю.

Тема 7. Соціальний захист військовослужбовців, членів їх сімей та внутрішньо переміщених осіб

Державна політика у сфері соціального захисту військовослужбовців. Соціальна підтримка та соціальні послуги внутрішньо переміщеним особам в умовах війни. Організація соціального захисту внутрішньо переміщених осіб в громадах. Модернізація національної системи України соціального захисту населення в період воєнного стану.

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ дисципліни «СИСТЕМА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ»

Тема	Кількість годин					
	Лекції	Практ. заняття	Інд. робота	Тренінг	Самост. робота	Контр. заходи
<i>Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ТА ОСОБЛИВОСТІ СИСТЕМА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ</i>						
Тема 1. Суть, основні напрями та функції соціального захисту населення	4	4	2	4	11	Тести, питання
Тема 2. Соціальний захист як система управління соціальними ризиками	4	4			11	Тести, питання
Тема 3. Діяльність соціального працівника в системі соціального захисту населення	4	4			11	Тести, питання
<i>Змістовий модуль 2. МЕХАНІЗМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ</i>						
Тема 4. Система соціального захисту дітей-сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків	4	4	2	4	11	Питання, задачі
Тема 5. Соціальний захист законних інтересів громадян, неповнолітніх та житлових прав населення	4	4			11	Питання, задачі
Тема 6. Соціальний захист та державна допомога окремим категоріям населення	4	4			11	Тести, задачі
Тема 7. Соціальний захист військовослужбовців, членів їх сімей та внутрішньо переміщених осіб	6	6			12	Тести, питання
Разом	30	30	4	8	78	

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ТА ОСОБЛИВОСТІ СИСТЕМА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ

Тема 1. Суть, основні напрями та функції соціального захисту населення

Мета полягає розумінні сутності та у визначенні основних напрямів й функцій соціального захисту населення.

Питання для обговорення:

1. Сутність поняття «соціальний захист». дисерт
2. Основні напрями та функції соціального захисту населення. дисерт
3. Складові системи соціального захисту населення.
4. Структура державної системи соціального захисту населення в Україні.
5. Структура системи соціального захисту населення в Україні з урахуванням інтересів держави та бізнесу.
6. Види державної соціальної допомоги в Україні.
7. Еволюція поглядів на роль соціального захисту населення.

Тема 2. Соціальний захист як система управління соціальними ризиками

Мета полягає в розумінні концептуальних засад та викликів щодо соціального захисту для України.

Питання для обговорення:

1. Співвідношення понять «соціальний захист» і «соціальне забезпечення.
2. Забезпечення та реалізація права на соціальний захист в Україні.
3. Пріоритети державної політики соціального захисту.
4. Нормативно-правове забезпечення системи соціального захисту та його проблеми. Маніпуляції з розміром прожиткового мінімуму.
5. Фінансово-управлінські аспекти здійснення соціального захисту.
6. Напрями та засоби оптимізації системи соціального захисту в Україні.

Тема 3. Діяльність соціального працівника в системі соціального захисту населення

Мета полягає в розумінні сутності, обов'язків та ролі соціального працівника.

Питання для обговорення:

1. Професійні вимоги щодо соціальних працівників.
2. Обов'язки працівника системи соціального захисту.
3. Роль та функції фахівця із соціальної роботи.

Змістовий модуль 2. МЕХАНІЗМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ

Тема 4. Система соціального захисту дітей-сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків

Мета полягає у визначенні особливих умов та політики держави в питаннях захисту інтересів дітей-сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків.

Питання для обговорення:

1. Соціальний захист дитинства в Україні.
2. Особливості соціального захисту дітей та підлітків.
3. Політика держави в питаннях соціального захисту інтересів дітей-сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків.
4. Державні служби у справах дітей як виконавчий орган у системі соціального захисту дітей-сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків.
5. Позбавлення та поновлення батьківських прав згідно законодавства України.
6. Еволюція розвитку соціального піклування щодо дитини та їхніх прав.

Тема 5. Соціальний захист законних інтересів громадян, неповнолітніх та житлових прав населення

Мета полягає в розгляді питань та проблем соціального захисту законних інтересів громадян, неповнолітніх та житлових прав населення.

Питання для обговорення:

1. Суть понять «охорона праці» й «умови праці».
2. Особливості охорона праці населення в Україні.
3. Міжнародні акти ООН із питань захисту прав дитини в сім'ї.
4. Соціальний захист житлових прав дітей-сиріт, дітей, які позбавлені батьківського піклування.
5. Соціальний захист житлових прав дітей, котрі мають батьків, проте потребують захисту держави.
6. Соціально-правовий захист дітей через виплату аліментів та тимчасові виплати неповнолітнім.

Тема 6. Соціальний захист та державна допомога окремим категоріям населення

Мета полягає в аналізі нормативно-правової допомоги й механізмів її реалізації в процесі соціального захисту людей похилого віку та осіб із інвалідністю.

Питання для обговорення:

1. Сутність та види соціальної допомоги людям похилого віку.
2. Особливості допомога особам з інвалідністю.

Тема 7. Соціальний захист військовослужбовців, членів їх сімей та внутрішньо переміщених осіб

Мета полягає в дослідженні особливостей соціального захисту військовослужбовців, їхніх сімей та внутрішньо переміщених осіб.

Питання для обговорення:

1. Державна політика у сфері соціального захисту військовослужбовців.
2. Соціальна підтримка та соціальні послуги внутрішньо переміщеним особам в умовах війни.
3. Організація соціального захисту внутрішньо переміщених осіб в громадах.
4. Модернізація національної системи України соціального захисту населення в період воєнного стану.

6. ТРЕНІНГ З ДИСЦИПЛІНИ

Тематика: Система соціального захисту населення.

Завдання: Розробити сценарій щодо забезпечення необхідних змін в організації ефективного управління системою соціального захисту населення.

Структура:

1. *Ознайомитися з сутністю та особливостями системи соціального захисту населення.*
2. *Окреслити варіанти взаємодії соціальних служб із органами державної влади, місцевого самоврядування та приватних структур в системі соціального захисту населення.*
3. *Розробити сценарій та продемонструвати механізми та технології управління системою соціального захисту населення задля виконання запланованих соціальних заходів.*
4. *Розв'язок задач.*

Для студентів як денної, так і заочної форм навчання особливе значення мають індивідуальні завдання з дисципліни «Система соціального захисту населення», які виконуються самостійно кожним студентом і охоплюють всі основні теми дисципліни. Виконання даних завдань студентами має на меті більш глибоке й повне засвоєння теоретичного матеріалу з основ системи соціального захисту населення, оволодіння навиками застосування набутих теоретичних знань на практиці в контексті реалізації механізмів та технологій управління системою соціального захисту населення.

При виконанні тренінгу студент може використовувати обчислювальну та комп'ютерну техніку. Виконання тренінгу є одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту із дисципліни «Система соціального захисту населення».

Питання для ознайомлення з сутністю та особливостями системи соціального захисту населення

1. Що не належить до принципів надання соціальних послуг?
2. Які є форми надання соціальних послуг?
3. Які види соціальних послуг можуть надаватися відповідно до Закону України «Про соціальні послуги»?
4. Хто має право на отримання соціальних послуг?
5. Чого стосується соціальний захист у широкому розумінні?
6. Дайте визначення терміну «Соціальний працівник»?
7. Які є основні форми надання соціальних послуг згідно законодавства в Україні?
8. Коли було прийнято основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування?
9. У якому нормативному документі закріплюється право на соціальний захист?
10. Коли було прийнято Закон України «Про соціальні послуги»?
11. Який основний центральний орган виконавчої влади здійснює соціальний захист в Україні?
12. Дайте визначення поняттю «Державні соціальні гарантії»?
13. Що не належить до принципів надання соціальних послуг?
14. Що належить до адресної матеріальної допомоги?
15. У якому вигляді надається матеріальна допомога?
16. Що належать до соціальних послуг медичного страхування?
17. Як можуть надаватися соціальні послуги?
18. Який державний орган виконавчої влади здійснює найбільший комплекс функцій у сфері соціальних послуг?
19. Що є соціальними послугами?
20. Дайте визначення терміну «Соціальне обслуговування»?
21. Що є складними життєвими обставинами у соціальній сфері?
22. Як здійснюється соціальне обслуговування?
23. Що є видами соціальних послуг?
24. На яких принципах ґрунтується надання соціальних послуг?
25. Які існують обмеження права на отримання соціальних послуг? Хто надає соціальні послуги згідно чинного законодавства України?
26. Хто такий соціальний працівник?
27. Який є пріоритетний напрям у сфері соціального захисту осіб з інвалідністю?
28. Що є основою соціального захисту від безробіття та безробітних?
29. З яких секторів складається система надання соціальних послуг?
30. Скільки разів Україна зобов'язана звітувати перед Міжнародною спільнотою про виконання Україною Конвенції ООН про права дитини?
31. Що є характерними ознаками допомоги по соціальному забезпеченню?
32. Які особливості соціального страхування в Україні як одного із аспектів соціального захисту?
33. Які складові частини має соціальний захист в Україні?
34. Які є основні функції соціального захисту в Україні?
35. Який буває стаж за чинним законодавством?
36. Який розмір та вид допомоги залежить від тривалості трудового стажу?

37. Кому призначаються пенсії за віком?
38. Які виплати здійснюються за рахунок прямих асигнувань з Державного бюджету України?
39. Які правові документи є міжнародними джерелами права соціального захисту?
40. Хто здійснює управління соціальним забезпеченням?
41. За яких умов надається державна соціальна допомога?
42. Який один із принципів права соціального захисту передбачає забезпечення пенсіями та допомогами на певному рівні?
43. Які поняття «соціальне забезпечення» і «соціальний захист» за суттю?
44. Якими законами регулюється пенсійне забезпечення в Україні?
45. У якому нормативному документі визначений порядок обчислення страхового стажу?
46. Які види пенсії визначені у Законі України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»?
47. Хто має право на пенсійне забезпечення в Україні за Конституцією України?
48. Який закон України гарантує права та соціальний захист дітей та підлітків?
49. Які є основні види надання соціальних послуг?
50. Яким є основне завдання соціального захисту в Україні?

Задачі

Задача 1

Під опікою у бабусі перебувають четверо дітей віком 3,5 року, 5 років, 8 років та 11 років, мати яких мала статус одинокої, померла. На дітей призначено пенсію у разі втрати годувальника у розмірі 1647 грн (сума умовна). Запланувати обсяг допомоги на дітей, який повинен бути призначений бабусі?

Задача 2

У багатодітній сім'ї виховується шість неповнолітніх дітей віком до 18 років, п'ять із них навчаються в школі. Мати не працює, здійснює догляд за дитиною 2,5 року. Батько дітей отримує заробітну плату в розмірі 4070 грн. Запланувати обсяг допомоги, який повинен бути призначений цій сім'ї?

Задача 3

Сім'я складається з 4 осіб: двоє дітей – 10 і 5 років, батько та мати. Середньомісячний дохід сім'ї – 3000 грн. Визначити, чи є ця родина малозабезпеченою і який розмір допомоги малозабезпеченим сім'ям вона може отримати?

Задача 4

У житловому приміщенні прописано три особи: мати і двоє дітей двох і п'яти років. Жінка не перебуває у шлюбі, працює, отримує аліменти. За наданими довідками заробітна плата складала протягом останніх 6 місяців 1860 грн щомісячно, розмір аліментів, протягом 6 місяців – 915 грн. Звернення за соціальною допомогою – у квітні 2024 р. Визначити середньомісячний сукупний дохід сім'ї.

Задача 5

У житловому приміщенні прописано три особи: батько, мати і дитина шкільного віку. За наданими заявником документами в січні, лютому, березні, квітні, травні та червні 2023 р. доходи батька становили відповідно: 235, 310, 390, 600, 605, 650 грн, у матері доходів немає. Звернення за соціальною допомогою – 30.06.2024 р. Розрахувати середньомісячний сукупний дохід.

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота студентів має на меті формування пізнавальної активності студентів, засвоєння ними основних умінь та навичок роботи з навчальними матеріалами, поглиблення та розширення вже набутих знань, підвищення рівня організованості студентів тощо.

У процесі самостійної роботи студенти мають оволодіти вміннями та навичками:

- організації самостійної навчальної діяльності;
- самостійної роботи в бібліотеці з каталогами;
- праці з навчальною, навчально-методичною, науковою, науково-популярною літературою;
- конспектування літературних джерел;
- роботи з довідковою літературою;
- опрацювання статистичної інформації;
- написання рефератів з проблем курсу.

Питання для самостійної роботи з дисципліни «Система соціального захисту населення»:

1. Сутність поняття «Соціальний захист» та оцінка сучасних уявлень про захист громадян
2. Особливості соціального страхування в Україні як один із аспектів соціального захисту
3. Соціальні послуги та соціальна допомога як складові соціального захисту населення
4. Державне управління у сфері соціального захисту населення
5. Обов'язок держави перед дітьми
6. Механізм соціального захисту прав дітей та молоді щодо праці
7. Соціально-правова допомога військовослужбовцям-учасникам бойових дій та їх сім'ям.
8. Чи завжди надання пільг є економічно обґрунтованою справою?
9. Чи може бути в ринковій економіці справедливе соціальне забезпечення громадян? Чи має право на існування диференціація доходів населення, бідність тощо?
10. Чи надається допомога громадянам, які взяли під опіку дитину? Якщо надається, то в якому розмірі?
11. Що впливає на розмір державної допомоги сім'ям з дітьми?
12. Що належить до державних соціальних гарантій?
13. Що передбачає реабілітація інвалідів?
14. Що передбачає соціальна допомога громадянам похилого віку?
15. Що передбачає соціальний захист дітей-інвалідів?
16. Що таке державні соціальні стандарти? Чи необхідні вони?
17. Що таке межа малозабезпеченості? Для чого застосовується цей показник?
18. Що таке прожитковий мінімум? Для чого він застосовується?
19. Що являє собою соціальна підтримка молоді та які пільги надаються прийомним сім'ям?
20. Як здійснюється фінансування державної соціальної допомоги?
21. Як класифікують населення для визначення потреб у соціальному захисті? Який критерій, на вашу думку, краще застосовувати для цього?
22. Як розраховується державна допомога сім'ям з дітьми?
23. Як розраховується середньомісячний сукупний дохід сім'ї?
24. Яке співвідношення розміру державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям і прожиткового мінімуму для сім'ї?

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У навчальному процесі застосовуються: лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота, робота в групах, метод опитування, тестування, ситуативне моделювання, реферування, есе, підготовка і презентація проектів.

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни «Система соціального захисту населення» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне тестування;
- поточне опитування;
- модульне тестування та опитування;
- оцінювання результатів самостійної роботи студентів;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- наукова дискусія;
- інші види індивідуальних та групових завдань;
- екзамен.

10. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням Політики щодо дедлайнів та перескладання: Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу та дозволу дирекції факультету.

11. КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) навчальної дисципліни «Система соціального захисту населення» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
<i>Поточне оцінювання</i>	<i>Модульний контроль 1</i>	<i>Поточне оцінювання</i>	<i>Модульний контроль 2</i>	<i>Тренінг</i>	<i>Самостійна робота</i>	<i>Екзамен</i>
Підсумкова оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (кожен здобувач має бути оцінений не рідше як раз на два заняття)	Модульна робота по темах 1-3	Підсумкова оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (кожен здобувач має бути оцінений не рідше як раз на два заняття)	Модульна робота по темах 4-7	Підсумкова оцінка за тренінгові завдання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час тренінгу	Підсумкова оцінка за самостійну роботу визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час виконання двох завдань самостійної роботи	Структура екзаменаційного білета: 1) два теоретичні питання по 25 балів за кожне – макс. 50 балів; 2) есе – макс. 30; 3) 10 тестів по 2 бали за тест – макс. 20 балів. У сумі – 100 балів

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-39	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

12. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

№ з/п	Найменування	Номер теми
1.	Технічне забезпечення: мультимедійний проєктор, ноутбук, проєкційний екран.	1-7
2.	Базове програмне забезпечення: ОС Windows. Стандартне програмне забезпечення базових інформаційних технологій: MS Office (Word, Excel, PowerPoint, Microsoft Visio). Телекомунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Google Chrome, Viber тощо).	1-7
3.	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності).	1-7
4.	Комунікаційне програмне забезпечення Zoom для проведення занять в режимі on-line (за необхідності).	1-7

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Бородін Є., Жорняк А. Феномен асистенціалізму та соціальної стигматизації у державній політиці України в питаннях соціальної інтеграції людей з інвалідністю. *Аспекти публічного управління*. 2021. № 4. С. 61–71.
2. Бражко О. В. Модернізація національної системи України соціального захисту населення в період воєнного стану. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. 2022. № 31. С. 31–34. URL: <http://www.pag-journal.iei.od.ua/archives/2022/31-2022/5.pdf>.
3. Бражко О. В. Особливості формування державних підходів до розвитку системи соціального захисту населення в Україні. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. 2022. № 27. С. 35–39. URL: <http://www.pag-journal.iei.od.ua/archives/2022/27-2022/6.pdf>.
4. Волошин І. П. Гарантії захисту прав малозабезпечених громадян. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2019. № 3. С. 68-72.
5. Дослідження оптимальної системи соціального страхування: міжнародна практика. *Вісник Пенсійного фонду України*. 2022. № 9. С. 23–25.
6. Епель О. В. Система соціального захисту в Україні як чинник формування соціальної держави: стан, проблеми та стратегія розвитку: монографія. 2023. Київ: Людмила. 196 с.
7. Європейська Соціальна Хартія. Європейський комітет з соціальних прав. Україна. Висновки 2020 рік. URL: <https://rm.coe.int/ecsr-conslusions-2020-ukraine-ukr-1680a2dbed>.
8. Коткова О. А. Правова природа соціального захисту молоді в Україні: доктринальні традиції та сучасне розуміння. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 6. С. 501–504. URL: http://sej.org.ua/6_2022/114.pdf.
9. Мазуренко Л. І. Основні засади державної політики у сфері соціального захисту військовослужбовців: нормативно-правове забезпечення. *Актуальні проблеми політики*. 2023. Вип. 71. URL: DOI <https://doi.org/10.32782/app.v71.2023.31>
10. Малиняк Б. Планування та використання коштів місцевих бюджетів на соціальні послуги: алгоритм для органів місцевого самоврядування та приватних надавачів соціальних послуг. К., 2020. 30 с.
11. Міжнародна організація праці. Доповідь про соціальний захист у світі у 2020–2022 роках: Регіональна супровідна доповідь для Центральної та Східної Європи та Центральної Азії. Женева: МОП, 2021.
12. Павлюк Т., Юрчик І. (2022). Система соціального захисту найбільш вразливих верств населення в Україні. *Економіка та суспільство*, (39). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-63>
13. Павлюк Т. І. Забезпечення населення житловими субсидіями та дослідження державних субвенцій на надання житлових субсидій = Provision of housing subsidies to the population and research on state subsidies for the provision of housing subsidies. *Ефективна економіка*. 2023. № 6. 12 с. URL: <https://sel.vtei.edu.ua/repository/g.php?fname=28987.pdf>.
14. Павлюк Т. І., Середницька Л. П. Соціальна підтримка та соціальні послуги внутрішньо переміщеним особам в умовах війни = Social Support and Social Services for Internally Displaced Persons in the Conditions of War. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 50. 8 с. URL: <https://sel.vtei.edu.ua/repository/g.php?fname=28556.pdf>.
15. Про затвердження Порядку проведення моніторингу надання та оцінки якості соціальних послуг : Постанова Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 р. № 449. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/449-2020-%D0%BF#Text>.
16. Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 р. № 2671-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19>.
17. Про затвердження форми звітності № 2 (річна) «Звіт про надання державної допомоги сім'ям з дітьми» та Інструкції щодо її заповнення. Наказ Міністерства соціальної політики від 04.10.2022 № 272. URL: <https://законодавство.com/ukrajini-minsotspolitiki/nakaz-vid-04102022-272-pro-zatverdjenya-formi-2022-101223.html>

18. Прогнозна оцінка рівня бідності в Україні у 2022 році за трьома сценаріями розвитку соціально-економічних процесів внаслідок російсько-української війни. НАН України Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи. URL: <https://www.idss.org.ua/arhiv/Прогноз%20бідності%202022%20.pdf>
19. Рекомендації місцевим органам влади щодо можливих шляхів фінансування соціальних послуг в громадах. URL: <https://bureau.in.ua/images/Rekomendatsiyi-mistsevym-organam-vlady-shhodo-mozhlyvyh-shlyahiv-finansuvannya-sotsialnyh-poslug-v-gromadah-1.pdf/>.
20. Розвиток та забезпечення надання соціальних послуг на рівні громади: роз'яснення для керівників органів місцевого самоврядування відповідно до чинного законодавства (2020). URL : <https://pidgorodne.otg.dp.gov.ua/storage/app/sites/92/uploaded-files/yasnennya-dlya-kerivnikiv-organiv-mistsevogo-samovryaduvannya.pdf>
21. Синчук С., Рим О. Європейські стандарти соціального захисту переміщених з України осіб: все нове - добре забуте старе. Право України. 2022. № 6. С. 40–54.
22. Ситник, Й., Юрченко, Г. (2021). Актуалізація концепції корпоративної соціальної відповідальності в моделі економічного розвитку України. Економіка та суспільство, (24). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-24-21>
23. Солопенко Т. Алгоритм визначення цілей у бюджетуванні. Вісник КНТЕУ. 2020. № 3. С. 91-104.
24. Соціальний захист населення України у 2019 році. URL: http://ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2020/zb/07/zb_szn_2019.pdf.
25. Стефанків О., Данилишин В. До проблеми пошуку ефективних механізмів планування та здійснення соціальних видатків у реалізації соціальної політики держави. Ефективна економіка. 2019. № 7. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7192>.
26. Стратегія розвитку системи соціальних послуг в Україні на період 2021-2025 рр.(Проект). МБФ "Карітас України". URL:<https://caritas.ua/wp-content/uploads/2021/09>
27. Сухова К. К. Проблемні аспекти державного управління наданням соціальних послуг у територіальних громадах. Інвестиції: практика та досвід. № 4/2022. С. 118-123.
28. Тиха О. Сучасні тенденції впливу трансформації на формування соціального захисту населення України. Економіка та суспільство. 2023. № 52. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2532/2451>.
29. Чвортко Л. А. Соціальне страхування як складова вітчизняної системи соціального захисту внутрішньо переміщених осіб. Економічні горизонти. 2022. № 4(22). С. 51–66. URL: <http://eh.udpu.edu.ua/article/view/267018/264154>.
30. Яремчук С. С., Гнатчук О. С., Шестакова К. Ю. (2023). Еволюція систем соціального захисту: від концепцій до сучасної практики. Наукові Записки Львівського Університету Бізнесу і Права, 38, 206–214. <https://doi.org/10.5281/zenodo.8318761>
31. Abdullaieva A., Andrusenko N., Hromova O., Martynova L., Prutska O., Yurchyk I. The Impact of the Russian-Ukrainian War on EU Food Security. Economic Affairs. 2022. Vol. 67. № 04s. P. 859-867. URL: <https://sel.vtei.edu.ua/repository/g.php?fname=28258.pdf>.
32. Chorna N., Bondarenko V., Martynova L., Sukhorebra T., Seheda S. Evaluation system formation of development of enterprises innovation potential. Academy of strategic management journal. 2019. Vol. 18. Iss. 1. 7 p. URL: <https://sel.vtei.edu.ua/repository/g.php?fname=25852.pdf>.
33. Martynova L. Ukraine today – problems and challenges. Україна сьогодні – проблеми та виклики. Digitalization of the economy as a factor in the sustainable development of the state : international scientific conference, Kielce, September 23- 24, 2022. Kielce, 2022. P. 144-147. URL: <https://sel.vtei.edu.ua/repository/g.php?fname=28257.pdf>.
34. Martynova L., Chorna N., Yurchyk I., Marshuk L., Andrusenko N. Entrepreneurship activity in the service sector in globalization conditions. Journal of Entrepreneurship Education. 2019. Vol. 22. Iss. 3. P. 1-5. URL: <https://sel.vtei.edu.ua/repository/g.php?fname=25853.pdf>.
35. Yurchyk I. Social services in the conditions of war. Modernization of science and its influence on global processes: collection of scientific papers «SCIENTIA» II International Scientific and Theoretical Conference, Bern, October 21, 2022. Bern, Swiss Confederation, 2022. P. 39-40. URL: <https://sel.vtei.edu.ua/repository/g.php?fname=28996.pdf>.